

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

February 2022 | LT

Specialus „EESRK info“ leidinys – 2021 m. Pilietin?s visuomen?s apdovanojimas

Tinklaid?s „Vietos poži?ris“ tre?iojo sezono 16 epizodas „Mano meil? – žalia“

Teisinga ir žaliaji pertvarka įmanoma tik prisidedant pilietinei visuomenei. Gyventojai ir organizacijos visoje ES stengiasi rasti novatoriškų ir į žmones orientuotų būdų kovoti su klimato kaita. EESRK nusprendė savo 2021 m. Pilietinės visuomenės premiją skirti penkioms organizacijoms, kurios svariai prisideda atremiant klimato kaitos keliamus iššūkius. Šiame tinklalaidės „Vietos požiūris“ epizode paprašėme jų pasidalyti savo istorijomis.

Už komunikaciją atsakingas EESRK pirmininko pavaduotojas **Cillian Lohan** paaiškina, kodėl taip svarbu tinkamai įvertinti daugybės pavienių asmenų ir bendruomenių vietos lygmeniu įgyvendinamus klimato srities veiksmus. Pirmą vietą laimėjusio Belgijos judėjimo „Močiutės ir seneliai už klimata“ (*Grootouders voor het klimaat*) atstovas **Guy de Koninck** mums pasakoja apie savo projektą „Mūsų santaupos jų ateičiai“ ir pastangas skatinti kartų solidarumą. Antrą vietą laimėjusios Katalonijos asociacijos „Inžinieriai be sienų“ (Ispanija) atstovė **Monica Guiteras** kalba apie asociacijos narių kovą su energijos nepriteklumi ir pagalbą nepriteklių patiriantiems asmenims būti išgirstiems. Rumunas **Costin Dragne** pristato NVO „Dirbtuvės be sienų“ vykdomą projektą „educlick“, kuriuo skatinama žiedinė ekonomika ir kovojama su socialine neteisybe. Miesto planavimo studija „Prostorož“ Liublijanoje (Slovėnija) sprendžia kylančios temperatūros problemą. **Zala Velkavrh** mums pasakoja apie savo kūrybišką projektą, už kurį buvo skirta premija.

Galiausiai Estijos ekologijos srities NVO sąjungos atstovas **Madis Wasser** mums pasakoja apie skirtingų interesų grupių subūrimą prie vieno stalo, siekiant aptarti šalies perėjimą nuo degiųjų skalūnų prie ekologiškesnės energijos, nė vieno nepaliekant nuošalyje. (tk/II)

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

REDAKCIJOS SKILTIS

Redakcijos skiltis

BŪKITE SPRENDIMO, NE PROBLEMOS, DALIMI!

Mieli skaitytojai,

naujausias EESRK įsteigtas pilietinės visuomenės apdovanojimas buvo skirtas man ypač artimai klimato srities veiksmų temai.

Esame linkę galvoti, kad klimato krizė tapo tokia akivaizdžia realybe ir tokiu plačiai pripažintu faktu, kad visas pasaulis jau turėjo susivienyti siekdamas išvengti susinaikinimo. Nors šioje srityje dedama daug pastangų, jų nepakanka.

Todėl svarbu nuolat kartoti, kad klimato kaita netrukus gali pasiekti negrįžtamų pokyčių tašką ir sukelti grėsmę pasauliui, kokį mes jį pažįstame.

Todėl aš primygtinai pabrėžiu, kaip svarbu sutelkti visas pastangas, kad kaip nors išspręstume klimato kaitos problemą. Tai mūsų visų be išimties atsakomybė.

EESRK nuomone, Europos žaliojo kurso, pagal kurį ES įsipareigojo iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui, sėkmė priklauso nuo visų subjektų veiksmų ir įsipareigojimų. Visuomeninės organizacijos ir piliečiai atlieka esminį vaidmenį keičiant normas ir elgseną, žalinant vietos ekonomiką ir skatinant pertvarką vietos ar regionų lygmeniu.

2021 m. pilietinės visuomenės apdovanojimą skirdamas klimato srities veiksams, EESRK norėjo įvertinti nevalstybiniu lygmeniu dedamas pastangas klimato srityje ir atkreipti į jas dėmesį.

Nugalėjo projektai, kuriais remiamas teisingas ir ekologiškas perėjimas prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos. Mes siekėme skatinti vykdomus projektus, įkvėpti naujus ir aš manau, kad mums pavyko šį tikslą pasiekti!

Mums buvo pateikta gausybė idėjų, kurios teikia vilties, kad galbūt laimėsime šį mūšį. Sulaukėme projektų iš visų Europos kampelių, kuriuose įkvepiančiai ir kūrybiškai kovojama su klimato kaita. Atrinkti nugalėtojus nebuvo lengva ir, mūsų nuomone, kiekvienas kandidatas yra vertas pripažinimo. Daugiau apie juos galite sužinoti šių metų apdovanojimui skirtoje mūsų brošiūroje.

Mes nusprendėme apdovanoti penkis projektus. Visi – kiekvienas savaip – yra įspūdingi, jais sprendžiamos aktualiausios problemos, su kuriomis susiduriame gvildendami perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos ir visuomenės klausimus.

Savo reikšmingu darbu mūsų penki nugalėtojai skatina tvarias investicijas ir atkreipia dėmesį į vertingą vyresnių kartų vaidmenį; sprendžia energijos nepritekliaus klausimus suteikdami balsą energijos nepriteklių patiriantiems asmenims; įgyvendina žiedinę ekonomiką vietos lygmeniu ir kartu aktyviai skatina socialinį teisingumą; sprendžia miesto šildymo sistemos problemas ir pristato išradingas interaktyvias programėles arba suburia visus energetikos pertvarkos dalyvius prasmingai diskusijai siekiant rasti priimtina sprendimą.

Gruodžio 9 d. Briuselyje surengtos ceremonijos metu man buvo suteikta ypač didelė garbė įteikti apdovanojimus mūsų penkiems nugalėtojams. Šiame numeryje galite daugiau sužinoti apie jų nuostabius projektus ir su jais pačiais susipažinti skaitydami interviu su jais. Mes taip pat pradėsime rengti tinklalaidę, kurioje kiekvienas iš jų pasidalins savo ateities planais ir papasakos, kaip EESRK premija motyvavo juos tęsti savo darbą.

Šiame numeryje jūs taip pat galite susipažinti su vienu iš 2020 m. pilietinio solidarumo premijos laureatų, kuriam visai neseniai JK buvo įteiktas prestižinis apdovanojimas už indėlį sprendžiant klimato kaitos problemas. Buvo ypač malonu išgirsti apie teigiamus pokyčius gavus EESRK apdovanojimą, kuris suteikė galimybę tęsti pradėtus projektus bei imtis naujų, kurie jau taip pat sulaukė įvertinimo ir pripažinimo. Todėl mes didžiuojamės ir esame pasiryžę toliau teikti apdovanojimus bei atkreipti dėmesį į nuostabų darbą, kurį vietos lygmeniu atlieka pilietinės visuomenės organizacijos ir paprasti žmonės spręsdami pačias įvairiausias problemas visoje mūsų Europos Sąjungoje!

Linkiu malonaus skaitymo ir primenu, kad mes visi turime prisidėti prie kovos su klimato kaita, kad ir kokios mažos ar didelės būtų mūsų pastangos ar net aukos. Prisidėkime prie problemų sprendimo, o ne jų kūrimo!

Už komunikaciją atsakingas EESRK pirmininkės pavaduotojas **Cillian Lohan**

[ŽINIASKLAIDA APIE 2021 M. PILIETINŲS VISUOMENŲS PREMIJŲ](#)

Antraščių, skirtų 2021 m. pilietinės visuomenės premijai, apžvalga

Belgija – De wereld morgen: [Grootouders voor het Klimaat wint belangrijke Europese prijs](#)

Bulgarija – Politika: [Асоциация на пенсионери получи европейска награда за гражданско общество и опазване на климата](#)

Kroatija – Tportal.hr: [U Nagradu civilnog društva posvećenu klimi osvojila je belgijska udruga “Bake i djedovi za klimu”](#)

Italija – Apiceuropa: [Premio CESE per la società civile 2021](#)

Ispanija – El Diario: [Las assembleas contra la pobreza energética en Barcelona, premiadas por la UE](#)

Rumunija – Bursa: [Țara noastră a fost premiată de Comitetul Economic și Social European pentru implicarea în acțiuni climatice](#)

NEW PUBLICATIONS

[Projektai, pateikti 2021 m. pilietin?s visuomen?s premijai gauti](#)

Vaizdo įrašą apie apdovanotus projektus galite žiūrėti čia.

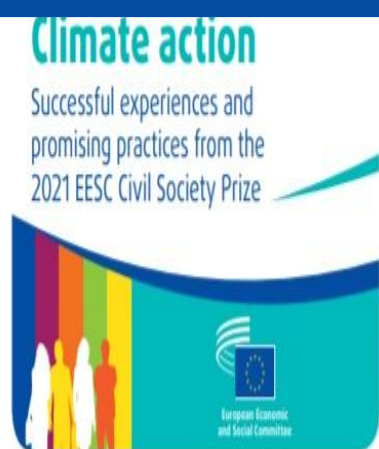

[Teisingos pertvarkos link – ten, kur yra valia, yra ir kelias...](#)

EESRK išleido brošiūrą, kurioje pristatomi visi penki 2021 m. pilietinės visuomenės premijos laimėtojai. Norintys sužinoti daugiau joje taip pat ras įdomių faktų apie daugelį kitų pateiktų puikių klimato srities projektų, taip pat daug informacijos apie EESRK darbą klimato srityje ir pačią premiją.

Brošiūrą galima parsisiųsti šiuo adresu:

<https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/qe-01-21-440-en-n.pdf>

EESRK NAUJIENOS

[2021 m. EESRK pilietin?s visuomen?s premija skiriama Belgijos asociacijai „Seneliai už klimat?“ už veiksmus klimato srityje](#)

Gruodžio 9 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) apdovanojo penkias ne pelno organizacijas ir asociacijas, kurios savo kūrybiškais ir įkvepiančiais klimato srities projektais skatina teisingą ir ekologišką perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir klimato kaitai atsparios ekonomikos.

Penki laimėję projektai pasidalijo 50 000 EUR premiją. Belgijos asociacija „Seneliai už klimatą“ laimėjo pirmąją vietą ir gavo 14 000 EUR. Kitos keturios asociacijos gavo po 9 000 EUR.

Jos pasiskirstė šia eilės tvarka: Ispanijos asociacija „Katalonijos inžinieriai be sienų“, Rumunijos asociacija „Praktiniai seminarai be sienų“, Slovėnijos miestų planavimo studija „Prostorož“ ir Estijos nevyriausybinė organizacijų „Estijos žaliasis judėjimas“, „Estijos gamtos fondas“ ir „Estijos aplinkosaugos teisės centras“ tinklas.

Apdovanojimų ceremonijoje, surengtoje Briuselyje ir internetu, EESRK pirmininkė **Christa Schweng** pasveikino penkis nugalėtojus ir visus paraiškas pateikusius kandidatus: „Mūsų gauti projektai rodo vertę ir kūrybiškumą įvairiose su klimatu susijusiose srityse. *Esame tvirtai įsitikinę, kad tokie projektai padės pasiekti poveikio klimatui neutralumą ir užtikrinti teisingą pertvarką. EESRK, kaip tvirtas Europos žaliojo kurso rėmėjas, yra giliai įsitikinęs, kad vykstant žaliajai pertvarkai daugiausia dėmesio būtina skirti piliečiams ir įmonėms siekiant užtikrinti, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje.*“

Už komunikaciją atsakingas EESRK pirmininkės pavaduotojas **Cillian Lohan** teigė: „Norėdami kovoti su klimato kaita, turime siekti aktyvaus visų visuomenės sluoksnių dalyvavimo. *Be to, turime pereiti nuo konsultacijų ir dalyvavimo „iš viršaus į apačią“ prie bendro projektavimo ir kūrimo bei įgalėjimo modelio. Pozityvios istorijos, tokios kaip mūsų laimėtojų projektai, rodo šio bendro projektavimo ir kūrybos galimybes. Jos taip pat įtraukia žmones ir organizacijas. Šių idėjų gausa suteikia mums tikėjimą, kad kova su klimato kaita toli gražu nėra pralaimėta.*“

2021 M. PILIETINĖS VISUOMENĖS PREMIJOS LAUREATAI

Šiomet nugalėjo Belgijos Flandrijos regiono senelių asociacija. „**Grootouders voor het Klimaat**“ („**Seneliai už klimatą**“) teigia, kad jie bando palikti geresnį, tvaresnį pasaulį savo anūkams. Savo kampanija „Mūsų santaupos jų ateičiai“ asociacija ragina maždaug 2,4 mln. Belgijos senelių nukreipti savo santaupas, kurios sudaro apie 910 mlrd. EUR turto, į tvaresnius projektus.

Kampanija taip pat skirta finansų sektoriui ir vyriausybei, skatinant tvarią investuotojų ir įstaigų elgseną bei raginant pereiti prie tvaraus finansavimo. Asociacija taip pat skatina studentų finansinį raštingumą. Ji nori pabrėžti, kad vyresnio amžiaus žmonės klimato politikos srityje gali atlikti gyvybiškai svarbų vaidmenį.

Priimdamas premiją asociacijos „Grootouders voor het Klimaat“ atstovas spaudai **Guy De Koninck** pasakė: „Mums ir kitiems keturiems nuostabių projektų autoriams garbė gauti šią premiją. *Esame susirūpinę dėl planetos. Išgirdome jaunimo šauksmus ir prisijungėme prie jų eitynių už ateitį. Jei pinigai verčia pasaulį sukintis aplink, pasaulis dabar sukasi neteisinga kryptimi. Turime tai pakeisti ir tai mūsų kampanijos tikslas. Mūsų turimi pinigai gali lemti pokyčius ir tai yra žinia, kurią mes siunčiame vyriausybėms, bankams ir kitiems seneliams. Ši premija mūsų kampanijai yra svarbi moralinė ir finansinė parama.*“

Antroji vieta atiteko Ispanijos asociacijai „**Associació Catalana Enginyeria Sense Fronteres**“ („**Katalonijos inžinieriai be sienų**“). Šuo metu, kai 11 proc. Ispanijos namų ūkių patiria energijos nepriteklių, ši Katalonijos asociacija kovoja už klimato teisingumą, grindžiamą žmogaus teisėmis. Ji sudaro sąlygas energijos nepriteklių patiriantiems asmenims dalyvauti vykstančiose diskusijose dėl ekologinių nelaimių ir siekia įgalinti palankių sąlygų neturinčius asmenis naudotis savo pagrindine teise į pagrindines komunalines paslaugas.

Rumunijos asociacija „**Ateliere Fara Frontiere**“ („**Praktiniai seminarai be sienų**“) grįžo namo su trečiosios vietos apdovanojimu. Ji projektu „Educlick“ kovoja su socialine neteisybe ir didina informuotumą apie žiedinės ekonomikos privalumus. Asociacija įdarbina marginalizuotus asmenis elektros ir elektroninės įrangos atliekoms atnaujinti. Tuomet ji atiduoda įrangą nepalankioje padėtyje esančių vietovių mokykloms ir organizacijoms, dirbančioms su pažeidžiamais vaikais.

Ketvirta vieta atiteko Slovėnijos miestų planavimo studijai „**Prostoroz**“, kuri sutelkė Slovėnijos sostinės Liubianos gyventojus kovoti su klimato kaitos padariniais savo mieste – viename iš sparčiausiai šylančio klimato poveikį jaučiančių pasaulio miestų. Vykdamt projektą „Hot Spots“ žmonės buvo kviečiami tiksliai nustatyti miesto šilčiausias vietas skaitmeniniame žemėlapyje ir buvo gauta daugybė atsiliepimų apie tai, ką reikia daryti, kad būtų išvengta perkaitimo.

Pentasis apdovanojimas buvo įteiktas Estijos nevyriausybinų organizacijų „**Estijos žaliasis judėjimas**“, „**Estijos gamtos fondas**“ ir „**Estijos aplinkosaugos teisės centras**“ tinklui, kuris siekia pakeisti požiūrį į atsinaujinančiąją energiją šalyje, kurios anglies pėdsakas yra vienas didžiausių ES. Tinklas sukūrė platformą visų subjektų dialogui dėl energetikos pertvarkos šiaurės rytų Estijoje, kur reikės palaipsniui nutraukti naftingųjų skalūnų pramonės veiklą, o ši žinia nebuvo sutikta su dideliu entuziazmu.

APIE 2021 M. PILIETINĖS VISUOMENĖS PREMIJĄ

Šių metų tema „Klimato politika“ pritraukė dešimtis kandidatų iš 24 šalių. Buvo pateikti įvairūs projektai, kuriuose pabrėžiamas novatoriškas požiūris, kurio pilietinės visuomenės organizacijos ir asmenys laikosi spręsdamos ekstremaliosios klimato padėties problemą.

Apdovanojimas parodė, koks svarbus vaidmuo tenka paprastiems žmonėms siekiant iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui, kaip įsipareigojo ES pagal Europos žaliąjį kursą. EESRK tikisi, kad jo premija paskatins pilietinę visuomenę prisidėti prie ekologiškesnės vietos ekonomikos ir toliau keisti standartus, elgseną ir sistemas, privedusias mus prie klimato krizės slenksčio.

Pilietinės visuomenės premija skiriama už „išskirtines pilietinės visuomenės iniciatyvas“. Kiekvienais metais premija akcentuojamas vis kitas EESRK veiklos aspektas. 2019 m. tema buvo lyčių lygybė ir moterų įgalėjimas. 2020 m. EESRK pakeitė savo pilietinės visuomenės premiją vienkartinę pilietinio solidarumo premija, kuri buvo skirta kovai su COVID-19.

Daugiau informacijos apie 2021 m. pilietinės visuomenės premiją rasite [čia](#). (II)

Ar žinote, kad?

- 2021 m. pilietinės visuomenės premijos laureatė asociacija „Močiuotės ir seneliai už klimatą“ turi daug ambasadorių, kurie remia jo darbą. Daugelis jų yra gerai žinomi, tačiau garsiausia jo ambasadorės yra Jane Goodall, legendinė šimpanzių tyrinėtoja ir didžiausia pasaulyje šios rūšies ekspertė. 2020 m. spalio mėn. J. Goodall buvo pasirinkta 100-ąja Močiučių ir senelių asociacijos ambasadore.
- Kiekvienas kompiuteris, kuris sutaisomas užuot jį išmetus, sutaupo 144 kg CO₂. 2008–2021 m. mūsų laureatas iš Rumunijos „Seminarai be sienų“ sutaisė ir padovanojo beveik 25 000 kompiuterių, taigi pamėginkite suskaičiuoti, kiek kilogramų CO₂ jie jau sutaupė!

- Mūsų laureatas iš Slovėnijos „Šilumos taškai“ sprendžia miestų šilumos salų problemą Liublianoje, kuri, kaip rodo naujausios prognozės, greitai taps sparčiausiai šylančiu miestu pasaulyje. Prognozuojama, kad 2050 m. Liublianai oro sąlygos bus panašios į Virdžinijos Bičo (JAV). Toks pat likimas laukia ir visos Centrinės Europos ir Balkanų, kur numatomas ženklus temperatūros kilimas, o klimato sąlygos šiame regione supanašės su Teksaso miestais JAV.
 - Ispanijos asociacija „Inžinieriai be sienų. Katalonija“ kovoja su energijos nepriteklumi išklaudydama energijos nepriteklių patiriančius asmenis, kurie sudaro 11 proc. Ispanijos namų ūkių. Duomenys rodo, kad dėl energijos nepritekliaus per anksti miršta daugiau ispanų nei automobilių avarijose. 2019 m. duomenimis, kiekvienais metais dėl šalto būsto miršta 100 000 europiečių, o daugiau nei 50 mln. gyvena namuose su varvančiais stogais, drėgnomis sienomis ar grindimis. Tais pačiais metais beveik 80 mln. žmonių Europoje vėlavo sumokėti komunalinius mokesčius arba apskritai negalėjo to padaryti.
 - Mūsų nugalėtojas, Estijos aplinkosaugos NVO tinklas, skatina perėjimą prie atsinaujinančiųjų energijos išteklių organizuodamas prasmingą visų suinteresuotųjų subjektų dialogą. Švedija yra ES atsinaujinančiosios elektros energijos čempionė, nors Norvegijoje ir Islandijoje atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalis pirminės energijos pasiūlos srityje iki šiol buvo dar didesnė. Iš visų ES šalių, Maltoje atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis yra pati mažiausia.
-

Naujienos apie ankstesni? met? laureatus

Atliekų mažinimo misija: 2022 m. - jokių naujų daiktų

Vienas praėjusių metų EESRK solidarumo premijos laureatų - bendruomenė „Cherwell Collective“ (Jungtinė Karalystė) pelnė prestižinį JK apdovanojimą už veiklą klimato srityje - bendruomenės parengtą naują žiedinės ekonomikos projektą. Ši Oksforde veikianti ne pelno organizacija 2020 m. laimėjo mūsų apdovanojimą už maisto tiekimą per COVID-19 pandemiją gyventojams, kuriems reikia pagalbos, kartu mokant juos, kaip užsiauginti daržovių ir vaisių ir kuo geriau išnaudoti visus perteklinius maisto produktus.

Iš EESRK gautą piniginių apdovanojimą ji panaudojo dar didesnei paramai pažeidžiamiems žmonėms, bet kartu ėmėsi naujų veiksmų įgyvendindama savo misiją - mažinti bendruomenės anglies pėdsaką. Organizacija tapo pagrindine naujo projekto atliekų panaudojimo srityje WISH (Waste Innovation Station Headquarters) partnere Oksforšyre, Jungtinėje Karalystėje.

Šis projektas - tai žiedinės ekonomikos vizija, pagal kurią nieko naujo neperkama tol, kol nėra išnaudotos absoliučiai visos galimybės išlaikyti daiktus apyvartoje. Organizacija jau pradėjo vykdyti kampaniją „2022 m. - jokių naujų daiktų“, kuria gyventojai raginami įsipareigoti 2022 m. nepirkti nieko naujo bent vienoje pramonės srityje. Jungtinėje Karalystėje

projektas jau sulaukė didelio susidomėjimo ir pripažinimo. Sausio 25 d. „Cherwell Collective“ gavo lėšų iš Nacionalinės loterijos bendruomenės klimato veiksmų fondo, kuriomis bus finansuojamas WISH projektas.

„Cherwell Collective“ įkūrėja **dr. Emily Connally** papasakojo EESRK apie tai, kokias galimybes EESRK apdovanojimas atvėrė šiai ne pelno organizacijai.

*„EESRK premija padėjo gimti naujam mūsų projektui ir padeda finansuoti mūsų darbą. Širdyje jaučiu, kad mūsų sėkmė nebūtų buvusi įmanoma be durų, kurias atvėrė EESRK apdovanojimas. Tai suteikė mūsų, kaip naujos įmonės, inovacijoms teisėtumą ir pripažinimą. Apdovanojimo lėšoms panaudoti nebuvo nustatyti apribojimai, tad galėjome paklausti bendruomenės, ko ji norėtų. Mes taupėme šias lėšas ir tada jas panaudojome mūsų remiamų žmonių poreikiams patenkinti“, - pasakė **dr. E. Connally**.*

Remiamų asmenų apklausos parodė, kad nėra konkrečių maisto produktų poreikio, veikiau norima tiesiog gauti daiktus, kurie šiaip būtų išmesti.

Atsižvelgdama į jų pageidavimus **Cherwell Collective** ir jos partneriai parengė WISH projektą, kuriame iš viso dalyvauja daugiau kaip 50 000 entuziastų ir kuris yra skirtas informuoti bendruomenę apie tai, kaip mažinti anglies pėdsaką, ir parodyti, kaip tai padaryti.

WISH taip pat įsteigė interaktyvų mokslo muziejų, kuriame visi eksponatai yra pagaminti iš atliekų, informuojant visuomenę apie šių atliekų anglies pėdsaką, pademonstruojant būdus, kaip daiktus pasidaryti patiems, pataisyti ir tokiu būdu mažinti naujų produktų vartojimą bei paklausą.

„Prašome gyventojų įsipareigoti paremti žiedinę ekonomiką. Raginame taisyti daiktus, keisti jų paskirtį, perduoti juos, o svarbiausia – atsispirti pagundai kuo skubiau įsigyti naują, kai yra tiek daug kažkieno mėgtų daiktų“, – sakė **dr. E. Connally**.

Sveikiname Emily ir „Cherwell Collective“! EESRK ne tik didžiuojasi jumis, bet ir džiaugiasi, kad galėjo prisidėti prie jūsų fantastiško projekto!

ŽODIS LAUREATAMS

Palikime tvar? paveld?

Asociacijos „Močiutės ir seneliai už klimatą“ nuomone, vyresniems nei 55 metų žmonėms tenka svarbus vaidmuo kovojant su klimato kaita. Jų projektu nugalėtoju „Mūsų santaupos jų ateičiai“ vyresnio amžiaus žmonės skatinami protingai investuoti savo pinigus į mūsų planetos gerovę ir savo anūkams palikti geresnį ir tvaresnį pasaulį. „Močiutės ir seneliai“ dabar rengia kitus įdomius projektus, kuriais skatinamas kartu solidarumas ir tvarios investicijos.

EESRK info: Kas paskatino Jus pradėti šį projektą ar iniciatyvą?

Guy De Koninck: Supratimas, kad mes, 55-erių metų amžiaus ir vyresni žmonės, esame atsakingi už klimato kaitą ir turime bendrų finansinių pajėgumų prisidėti prie perėjimo prie klimatui nekenkiančios ekonomikos. Sudėtinga sužinoti, kaip tiksliai naudojamas šis kapitalas, t. y. mūsų santaupos, ir mums, kaip vartotojams, sunku daryti poveikį šiam procesui. Tuo pat metu visuomenei reikia kapitalo, kad ji galėtų keisti savo struktūrą remdamasi tvaresniais principais. Šiuos du mechanizmus reikėtų geriau koordinuoti.

Kokio atsako sulaukė Jūsų projektas? Ar gavote kokių nors atsiliepimų iš žmonių, kuriems padėjote? (Ar galite pateikti pavyzdžių, jei jų turite?)

Mūsų vykdomą kampaniją labai rėmė spauda ir senjorų asociacijos, pavyzdžiui, NEOS, kuri su mumis suorganizavo praktinį seminarą ir parengė straipsnį narių žurnalui. Mūsų įžvalgos ir ryžtingos diskusijos su finansų sektoriumi ir ministrais buvo įvertintos labai teigiamai.

Kaip būtent šias lėšas panaudosite siekdami dar labiau padėti bendruomenei? Ar jau planuojate kokius nors naujus projektus?

Šiuo metu rengiame tvarių investicijų vadovą, organizuojame skirtingų kartų praktinį seminarą dėl vidurinio ugdymo ir bendradarbiaujame su kitomis NVO. Norime toliau plėtoti šią kampaniją rengdami senjorų asociacijoms ir mokykloms skirtus pristatymus ir praktinius seminarus, taip pasiekdami didesnę auditoriją ir užsitikrindami platesnę paramą. Taip pat svarstome alternatyvias sklaidos formas, pavyzdžiui, stalo žaidimą ir kampanijos versiją prancūzų kalba.

Ką galėtumėte patarti kitoms organizacijoms, norinčioms pasiekti tokių veiklos ir programų rezultatų?

Suburkite kompetentingą ir entuziazmo nestokojančią kampanijos komandą ir siunčiamą žinią pakankamai pagrįskite moksliniais tyrimais. Užtikrinkite, kad Jūsų komandoje būtų pripažintų ekspertų, ir komunikaciją vykdykite visais šiuolaikiniais kanalais, kad pasiektumėte paprastus žmones.

Ar optimistiškai vertinate ES perspektyvas pasiekti žaliojo kurso tikslus?

Tai istoriškai svarbus indėlis į ekologinę pertvarką. Didžiausias iššūkis – tikslus įgyvendinti praktiškai. Mes, kaip seneliai, norėtume prisidėti prie klimato srities veiksmų.

Karštis mieste

Norėdama sužinoti, ką Liublianos gyventojai mano apie pernelyg didelę šilumą mieste, ir nusivylusi savivaldybės neveiklumu sprendžiant šią problemą, miesto planavimo studija „Prostorož“ pradėjo projektą „Karštieji taškai“, kviesdama žmones skaitmeniniame žemėlapyje nurodyti karščiausias vietas mieste. Projektas sulaukė stebėtinai didžiulio gyventojų ir žiniasklaidos atsako - buvo pateikti konkretūs pasiūlymai, kaip reikėtų kovoti su pernelyg didele šiluma mieste. Zala Velkovrh, dirbanti studijoje „Prostorož“, dalijasi projekto sėkmės paslaptimi ir studijos ateities planais.

EESRK info: Kas paskatino Jus pradėti savo projektą arba iniciatyvą?

Zala Velkovrh: 50 proc. mūsų iniciatyvos gimė iš nusivylimo, o dar 50 proc. – iš smalsumo. Nepaisant to, kad savivaldybė gerai žinojo klimato kaitos ir šilumos salų miestuose efekto poveikį, buvo imtasi nedaug priemonių šioms problemoms spręsti. Kita vertus, mums buvo įdomu sužinoti, ar ir kaip Liublianos gyventojai išgyvena vasarą mieste tvyrantį karštį.

Kokio atsako susilaukė Jūsų projektas? Ar gavote kokių nors atsiliepimų iš žmonių, kuriems padėjote? (Ar galite pateikti pavyzdžių jei jų turite?)

Sukūrėme labai paprastą internetinę programėlę ir tikėjomės kuklaus atsako. Mūsų nuostabai, Liublianos gyventojai ir žiniasklaida susidomėjo mūsų iniciatyva ir prie jos prisijungė. Žmonės per mažiau nei tris savaites nurodė 700 karštųjų taškų (karštų vietų visame mieste)!

Kaip būtent šias lėšas panaudosite siekdami dar labiau padėti bendruomenei? Ar jau planuojate kokius nors naujus projektus?

Šias lėšas investuosime į Liublianos miestą. Viena iš vietų, kurioje šilumos salos mieste kelia ypač daug problemų, yra didžiausias medicinos centras šalyje – universiteto klinikų centras. Dėl COVID-19 viešoji erdvė aplink klinikas įgavo naują vaidmenį – ji tapo laukimo erdve, vieta, kurioje darbuotojai leidžia savo darbo pertrauką, o kai COVID-19 infekcijos atvejų skaičius buvo mažesnis nei dabar, tai buvo vieta, kur pacientai susitikdavo su savo artimaisiais. Norime bendradarbiauti su Liublianos miestu, klinikų atstovais, pacientais ir sveikatos priežiūros darbuotojais siekdami patobulinti bent kai kurias mikroerdves, kad jos būtų vėsesnės ir geresnės.

Ką patartumėte kitoms organizacijoms, kad tokios veiklos ir programos sulauktų rezultatų?

Užuot kalbėję apie ateitį, bandėme suprasti, kaip žmonės klimato kaitos poveikį jaučia šiandien. Vartojome visiems suprantamą kalbą ir sutelkėme dėmesį į kasdienę (išgyventą) pėsčiųjų, dviratininkų ir kitų viešosios erdvės naudotojų patirtį ir atsakas buvo labai geras. Klimato kaita nebėra abstrakti grėsmė.

Kaip optimistiškai vertinate ES perspektyvas pasiekti žaliojo kurso tikslus?

Labai pesimistiškai, atsižvelgiant į naujų metų pokyčius žaliosios energetikos srityje ir atsižvelgiant į tai, kad nė viena ES šalis nepasiekė Paryžiaus susitarimo tikslų.

[Žingsnis ? aren?](#)

Pavargusios klausytis tų pačių pasiteisinimų, trys Estijos nevyriausybinės organizacijos (NVO) - Estijos žaliųjų judėjimas, Estijos gamtos fondas ir Estijos aplinkos teisės centras - nusprendė žengti į pokyčių skatinimo areną ir suburti įvairius suinteresuotuosius subjektus diskusijoms apie teisingą pertvarką šalyje, kurios anglies pėdsakas yra vienas didžiausių pasaulyje. Jų komunikacijos projekte dėmesys sutelkiamas į šiaurės rytų regioną, kuriame tarp kuro rūšių vis dar karaliauja degieji skalūnai ir daugiausia darbo vietų vis dar priklauso nuo degių skalūnų pramonės, kurios reikės palaipsniui atsisakyti. Tai nebuvo lengva diskusija, tačiau rezultatai teikia vilčių.

EESRK info: Kas paskatino Jus pradėti šį projektą ar iniciatyvą?

Madis Vasser: Estijos aplinkosaugos judėjimai jau dešimtmečius ragina laipsniškai atsisakyti iškastinio kuro, tačiau į šiuos prašymus visada atsakoma tais pačiais pasiteisinimais – „O kaip dėl darbo vietų?“, „Kas nutiks ekonomikai?“, „Tai įvykdyti per daug sudėtinga, kas turėtų būti už tai atsakingas?“ ir pan. Taigi 2018 m. trys NVO nusprendė pradėti bendrą projektą, siekdamas tarp visų suinteresuotųjų subjektų inicijuoti reikšmingą dialogą dėl teisingo perėjimo nuo mūsų pagrindinio iškastinio kuro – degių skalūnų.

Kokio atsako sulaukė Jūsų projektas? Ar gavote kokių nors atsiliepimų iš žmonių, kuriems padėjote? (Ar galite pateikti pavyzdžių jei jų turite?)

Atsakas buvo geras – visų suinteresuotųjų subjektų atstovai iš tikrųjų susirinko aptarti minėtų klausimų. Kaip vėliau pasakojo vienas degių skalūnų gavybos regiono savivaldybės atstovas, jis tikėjosi dar vieno beprasmiško susitikimo aplinkosaugos klausimais, tačiau renginys buvo išties naudingas.

Įgyvendindami projektą ir vėliau palaikėme glaudžius ryšius su vietos gyventojais, pramonės atstovais ir vyriausybės pareigūnais – iš dalies dėl šios tinklaveikos Estija buvo viena iš pirmųjų valstybių narių, užbaigusią rengti savo teritorinį teisingos pertvarkos planą, skirtą Teisingos pertvarkos fondui.

Kaip būtent šias lėšas panaudosite siekdami dar labiau padėti bendruomenei? Ar jau planuojate kokius nors naujus projektus?

Lėšas panaudosime tam, kad pratęstume kai kurias pradinio projekto veiklas, pavyzdžiui, koordinuosime didelį NVO veiksmų klimato srityje tinklą, skatinantį vietos organizacijų bendradarbiavimą klimato klausimais.

Parama taip pat naudojama tolesniems projektams plėtoti, dabar daugiau dėmesio skiriant vietos lygmeniui.

Ką patartumėte kitoms organizacijoms, kad tokios veiklos ir programos sulauktų rezultatų?

Per vienus Europos klimato iniciatyvos programos mokymus buvo gerai pasakyta: „ženkite į areną“ ir „pasiruoškite nesutarimams“. Tai reiškia, nebijokite kreiptis į skirtingus suinteresuotuosius subjektus, nes galbūt būtent dabar jie galvoja taip pat, kaip ir jūs.

Tačiau kartu turite prisiminti, kad kai kurie suinteresuotieji subjektai iš pradžių gali nepasitikėti vieni kitais arba skirtingai įsivaizduoti šio bendradarbiavimo rezultatus, todėl pasiruoškite tokiems nesutarimams ir juos spręskite, užuot vengę šių problemų.

Ar optimistiškai vertinate ES perspektyvas pasiekti žaliojo kurso tikslus?

Manau, kad galiausiai dėl aplinkos būklės turėsime siekti dar didesnių užmojų nei dabar, o paskui įgyvendinsime šiuos tikslus sistemingiau keisdami gyvenimo būdą ir vartojimo modelius, nes kito įmanomo kelio sušvelninti blogiausių ekologinės ir klimato krizės poveikį nėra.

Visiems naudingas Rumunijos sprendimas

Nuostabiame Rumunijos asociacijos „Ateliere Fără Frontiere“ projekte „educlick“ puikiai susiejami du šiuo metu aktualiausi klausimai: socialinis teisingumas ir žiedinė ekonomika. Pagal šį projektą įdarbinami socialiai pažeidžiami asmenys elektros ir elektroninės įrangos atliekoms atnaujinti. Atnaujinta įranga atiduodama nepalankioje padėtyje esančių vietovių mokykloms. NVO atstovas Costin Dragne papasakojo mums daugiau apie šią dirbtuvę ir apie EESRK apdovanojimo reikšmę jų veiklai.

EESC Info: Kas jus paskatino pradėti šį projektą?

Costin Dragne: „educlick“, pirmoji „Ateliere Fără Frontiere“ dirbtuvė, buvo įkurta 2008 m., siekiant spręsti dvi socialines ir aplinkosaugos problemas: mažo socialiai pažeidžiamų asmenų įsidarbinamumo ir didelio kiekio elektros ir elektroninės įrangos, kuri galiausiai išmetama, jos

neperdirbant ir pakartotinai nenaudojant.

Kompiuterių dovanojimo programa, kurią šiuo metu vykdome kartu su visos šalies mokyklomis, tiesiogiai sprendžiamos šios dvi socialinės problemos: ja remiamas švietimas nepalankioje padėtyje esančiose vietovėse ir kartu skatinama pakartotinio naudojimo koncepcija – procesas, per kurį išmetama mažiau anglies dioksido, taigi kuriuo kur kas labiau tausojama aplinka.

Kokio atsako susilaukė Jūsų projektas? Ar gavote kokių nors atsiliepimų iš žmonių, kuriems padėjote? (Gal galėtumėte pateikti pavyzdžių?)

Mūsų projektuose dalyvavusios mokyklos, NVO ir viešosios įstaigos atsiliepė į mūsų kvietimą. Su jų pagalba per 13 veiklos metų sukūrėme švietimo partnerių tinklą, per kurį daugiau nei 500 000 gavėjų padovanojome daugiau nei 23 000 kompiuterių.

Daugelis švietimo partnerių, su kuriais dirbame, atkreipė mūsų dėmesį į kitą įrangą, kurios jiems reikia norint neatsilikti nuo skaitmeninio eros: kopijavimo aparatus, vaizdo projektorius, interaktyviasias lentas ir kt. Todėl praėjusiais metais pradėjome įvairinti dirbtuvės veiklą, stengdamiesi į atnaujinimo ir dovanojimo mokykloms procesą įtraukti kitokio pobūdžio įrangą.

Kaip būtent šias lėšas panaudosite siekdami dar labiau padėti bendruomenei? Ar jau planuojate naujus projektus?

Jau rengiame naujus projektus, kad 2022 m. daugiau kaip 200 Rumunijos mokyklų būtų aprūpintos „educlick“ dirbtuvėje atnaujinta skaitmeninė įranga. Šis specialusis finansavimas bus naudojamas šiems projektams įgyvendinti, ypač atnaujinimo dirbtuvių infrastruktūrai (apsauginėms priemonėms, logistikos medžiagoms, įrankiams ir kt.) modernizuoti.

Ką patartumėte kitoms organizacijoms, norinčioms pasiekti rezultatų vykdant tokio pobūdžio veiklą ir programas?

Manome, kad mūsų verslo modelį galima lengvai pritaikyti bet kurioje Europos Sąjungos valstybėje narėje, todėl skatiname organizacijas visur kurti tvarias partnerystes su privačiais ir viešaisiais subjektais.

Bendradarbiavimas su institucijomis ir įmonėmis, kurios nori daryti teigiamą poveikį kovos su klimato kaita ir švietimo skaitmeninimo srityse pakartotinai naudodamos IT atliekas, yra svarbiausias žingsnis siekiant sėkmės tokiose programose kaip „educlick“.

Ar optimistiškai vertinate ES perspektyvas pasiekti žaliajo kurso tikslus?

Mūsų kolegos kitose šalyse parodė teigiamą pilietinės visuomenės poveikį aplinkai, ir tai neabejotinai sustiprino mūsų pasitikėjimą ES galimybėmis pasiekti žaliajo kurso tikslus.

Jei ir toliau skatinsime kitų žaliajo sektoriaus atstovų patirtį ir iš jos mokysimės, turime visas galimybes paversti ES klimatui palankios erdvės pavyzdžiu.

Trečioji Pilietinės visuomenės apdovanojimo vieta mus asmeniškai skatina ateityje dar labiau prisidėti prie šio tikslo įgyvendinimo, ypač dabar, kai sulaukėme tokios paramos ir paskatinimo Europos lygmeniu.

[Energijos nepritekli? patirian?i? asmen? ?gal? jimas](#)

Katalonijos asociacija „Inžinieriai be sienų“, pasiryžusi keisti požiūrį į energijos nepriteklių patiriančius asmenis kaip bejėges aukas, pradėjo organizuoti kolektyvinius susirinkimus, kad suteiktų platformą tiems, kurių galimybės gauti energijos ir vandens yra ribotos, taip pat tiems, kuriems sunku apmokėti sąskaitas. Asociacijos atstovė Mònica Guiteras mums papasakojo, kaip šie susirinkimai tapo saugia ir lengvai pasiekama erdve šiems žmonėms ir padėjo jiems suvokti, kad jie yra ne aukos, o kovotojai už permainas ir jų iniciatoriai vykstant energetikos pertvarkai.

EESRK info: Kas Jus paskatino pradėti savo projektą arba iniciatyvą?

Mònica Guiteras Blaya: Iki šiol energijos nepriteklius buvo nagrinėjamas atsižvelgiant į gerovės perspektyvą, todėl jį patiriantys asmenys dažnai būdavo apibūdinami kaip aukos ar net kaltinami dėl „blogų“ vartojimo įpročių. Mūsų nuomone, reikėjo taikyti kompleksiškesnį požiūrį ir įgalėti energijos nepriteklių patiriančias šeimas kaip kovotojas už permainas ir permainų iniciatorės vykstant dabartinei energetikos pertvarkai.

Kokio atsako sulaukė Jūsų projektas? Ar gavote kokių nors atsiliepimų iš žmonių, kuriems padėjote? (Ar galėtume pateikti pavyzdžių?)

Dalyviai šią iniciatyvą vertina kaip labai reikalingą, nes dažnai jaučiasi bejėgiai prieš dideles tiekimo įmones arba mano, kad administracija laikosi itin biurokratinio požiūrio. Kolektyviniai susirinkimai dėl energijos nepritekliaus susijusiems asmenims yra saugi ir lengvai pasiekama erdvė, kurioje niekas nėra teisiamas ir

niekas nežino daugiau nei kiti. Tai yra erdvė, kurioje siekiama suprasti visų žmonių patirtį, kad mes galėtume gyventi geriau, turėti daugiau informacijos ir aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime.

Kaip būtent šias lėšas panaudosite siekdami dar labiau padėti bendruomenei? Ar jau planuojate naujus projektus?

Gautas apdovanojimas yra labai naudingas plėtojant informavimo apie projektą veiklą. Mums vis dar nepavyksta pasiekti daugelio visuomenės parašėse gyvenančių žmonių, kurie net nežino apie tokių susirinkimų egzistavimą. Tai taip pat padės mums novatoriškai ir prasmingai pasiekti nukentėjusius asmenis. Pandemijos metu turėjome rasti būdų vykdyti šią veiklą kitaip, dalį susirinkimų organizuodami akivaizdiniu, dalį – nuotoliniu būdu. Darbas inovacijų, sklaidos ir komunikacijos srityje, siekiant suburti vis daugiau ir įvairesnių žmonių, yra vienas iš pagrindinių tikslų, kuriuos nustatėme sulaukę šio pripažinimo ir finansavimo.

Ką patartumėte kitoms organizacijoms, kad tokia veikla ir programos duotų rezultatų?

Mums labiausiai padėjo glaudūs ryšiai su visuomeninėmis organizacijomis, vykdančiomis veiklą neįprastuose sektoriuose, kuriuose dirba mūsų organizacijos. Nors esame aplinkosaugos NVO, šiame projekte užmezgėme partnerystės ryšius su judėjimais už tinkamą būstą ir kaimynystės asociacijomis.

Ar optimistiškai vertinate ES perspektyvas pasiekti žaliajo kurso tikslus?

Socialinis teisingumas turi būti pagrindinis veiksnys siekiant šių tikslų, nes tai vienintelis dalykas, kuris užtikrins teisingą žaliąją pertvarką. Kaip visuomenė mes turime labai stengtis daryti poveikį vyriausybėms ir administracijoms įvairiais lygmenimis, kad įgyvendintume savo tikslus užtikrindami socialinės apsaugos priemones, o taip pat – piliečių dalyvavimą ir įgalėjimą.

Redaktor?s

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Numer? reng?

Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Laura Lui (ll)
Agata Berdys (ab)
Kersten Thomas (tk)

Koordinator?

Agata Berdys (ab)
Katerina Serifi (ks)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)

Adresas

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas
Jacques Delors pastatas, 99 Rue Belliard, B-1040
Briuselis, Belgija
Tel. +32 2 546 9476
E. paštas eescinfo@eesc.europa.eu

EESRK info leidžiamas devynis kartus per metus Komiteto plenarinių sesijų metu. ? EESRK info leidžiamas 23 kalbomis.

EESRK info nėra oficiali EESRK veiklos ataskaita. Tokio pobūdžio dokumentai skelbiami Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba kituose Komiteto leidiniuose.

Atgaminti leidžiama, jei daroma nuoroda ? šaltinį – EESRK info – ir kopija nusiunčiama redaktoriui.

02/2022